

Reichard Piroska

Beregszászon

Namény utcában, Beregszászon,
áll-e még az én szülőházam?
falán fut még vadszöllő-inda?
udvarában leng még a hinta?

Apám építette a házat,
azóta elmúlt egy félszázad;
messze földről hozta a párját,
együtt ültették be a kertet,
ismerték minden bokrát-fáját
s mire első gyümölcse termett,
megszületett az első gyermek.

S ó, rózsá, rózsá mennyi nyílt ott,
amelyet mind az anyám oltott;
az ágyást bársonylevél szegte,
mellé a rezedát szerette,
középen – asszonyára rávall –
verbéna virult violával.

Kis kapával, óvodás voltam,
az ösvényt én is garaszoltam;
fogócska és bújósdi közben
én is gyomláltam és öntöztem;
fecskedikázást néztem szótlan
s galambjainknak szemet szórtam.

Azóta nem rejtettek lombok,
nem szálltak köröttem galambok,
azóta nem oly édes már a
földi eper, ribizske, málna...

....Tűnjetek el, ti mai árnyak,
vigyetek vissza, fecskeszárnyak:
gyerekszívvel utcánkon végig
megtalálom házunk, a régít;

kis kapun be, át a dufarton
ba belesnek azon az ajtón,
bívó körében a lámpának
asztal terítve, minket várnak,
tejet hoznak, kenyeret szelnek,
– otthon fejt tej, babos és édes –
anyám az órát tudakolja,
apám dörmög újságja mellett:
„Hol késik az a négy rossz gyermek?”
Tornác felől zsvajgás támad,
kattan a kilincs s a vidám had
(öcsém most lesz negyvennyolc éves)
körülöleli és csókolja
nevető fiatal anyámat...

(Nyugat, 1939. 5. szám)

NYUGAT
SZERKESZTIK:
MÓRICZ ZSIGMOND és BABITS MIHÁLY

XXII. évfolyam 22-23. sz. 1929. december 1.

OSVÁT ERNŐ


MÓRICZ ZSIGMOND: Új magyar optimizmus	ILLYÉS GYULA: Hűsítőn versző (Vers)
BABITS MIHÁLY: Téli barlang (Vers)	FOLDI MIHÁLY: Próbázka és naplója; Soliloquia
MÓRICZ ZSIGMOND: „Eszelős Társaság” (Novella)	BIBÓ LAJOS: A hold mutatja az utat (Novella)
HEVESI SANDOR: Shakespeare, Magyarország londoni nagykövete	BÁNYAI KORNEL: Földönfutó – Alföld (Versek)
NAGY ENDRE: Ady pártállás	MARCSALI HENRIK: Emlékeim, XIII.
	F. SALYAPIN: Gyermekéveim

MEMELLEKLET:
Osvát Ernő arcképe – A Nyugat Osvát-plakettje (Beck Ö. Fülöp műve)

IRODALMI FIGYELŐ:
NEMETH LÁSZLÓ: A kritika feladatai – SCHOPFLIN ALADÁR: Hadifoglyok
könyvek (Markovits Rodion: Az aranyonut, Munk Artúr: A nagy káder) –
NEMETH LÁSZLÓ: Nincsen apám, se anyám (József Attila versei) – TOROK
SOPHIE: Tavasz (S. Undset regénye) – SARKOZI GYÖRGY: A síkkasztók

SZINHÁZI FIGYELŐ:
SCHOPFLIN ALADÁR: Két francia szindarab – KÁRPÁTI AUREL: Der
Widerpenstigen Zähmung (A Nürnbergiek vendéglátéka)

KÖPZÖMÖVESZETI FIGYELŐ:
ELEK ARTOR: A nürnbergi Madonna – FERENCZY VALER: Egy grafikai
tanulmányt ígárettel – FARKAS ZOLTÁN: Kéltudós: Hermann Lipót,
Kádár Béla, A nürnbergiek – RABINOVSKY MARIUS: Wallehsassen Zsigmond



KETTŐS-SZÁM: ÁRA 2 PENGÓ
60 let 12-20 cseh korona 20 dinár

Vas István

Apámhoz

Hanyatlik már a nap.
Túl a felbők mögött
még megragyogtatja két olajfa begyét,
látjuk is, ha fátylát, amelybe öltözött,
meglebbenti néha a tűnődő vidék.
Ballag a sötét domb világos dűlőjén
nagykalapú paraszt. Mintha olajfaág
bókolna a szélben, egy hajfürt feketén
nagy kalapja alatt verdesi homlokát.
Énekel a dülő tekergő szalagján.
Látjuk, ahogy füstöl egy ház, a kedvesé,
Ízes gyümölcsökkel várja, szép barna lány,
szerelmüknek gőze felzárll az ég felé.
Büszke csapatával most tér baza cudar
csatákból a herceg rablott arab lován,
gyönyör e sereg lengő zászlóival,
csillan az arany kard a herceg oldalán.
Némán áll a város szelűdebb végein
két zsidó, bámulják a holdat, az eget,
mely veresre gyúlt a láthatár szélein,
sohsem felejttem el ezt a tekintetet,
e szelű szemeket – a századokon át
úgy repülnek felém, mint szelű madarak,
s mint aki meglelte régkeresett bonát,
megpihennek végül tekintetem alatt.
Így áll a két zsidó a hold alatt s tűnődik,
csavarodik is a szakáll az ujj alatt,
s ami az elmében szép lassan szövődik,
olyan csavaros lesz a finom gondolat.
Vörösen ég már a hold a város fölött,
hazatér a herceg a győztes csatákból,
erős parasztok közt és olajfák között
így tűnődnek ők e szép világtól távol.


Saragossa – innen vándoroltunk tovább
pogromok tüzeiben mindig északabbra,
mindegyre mogorvább, bús országokon át,
mintha levél bízna sorsát a viharra.
Innen az alázat, innen a tétova
mosoly a szájon és e szelű tekintet,
mely pihenve térne meg,
ha volna hova,
mint őszi levelet, úgy úz a szél minket.

*Téged is így hajtott ki a rabbibázból,
keménynyakúvá tett a pénz és a siker,
s most, az ifjúságtól, örömeiktől távol
indul a régi táj bódító útra fel.
Indul a szelídség. S aki kemény voltál,
most hajlasz a szélben, mint ingó tavi nád,
s ki az asszonyoknak mosolygón bókoltál,
most egykedvűn nézed, hogy borul a világ.
Mondtad, hogy a világ jól van úgy, ahogy van,
Isten teremtett már gazdagot és szegényt,
s láttalak a múltkor, mint a félnék tolvaj,
kávéházban hogyan vettél egy süteményt,
s két fiatal koldus után sompolyogtál,
félszegen nyújtottad nekik a süteményt,
aki merev arcú s hideg szemű voltál,
látom már szemedben a megtört, meleg fényt.
De hamar megtörtél! Elegáns világfi
maszkod mögött az a régi zsidó hallgat,
ki a spanyol vidék pernyés éjszakái
alatt oly szelíden bámulta a holdat.*

*Látod apám, én is vér vagyok véredből
s honnan te csak ötvenkétéves korodban,
abból a forrásból szürcsöltem kezdettől,
szememben is az a szomorú kedv lobban.
Így élek e gögös, kemény világ között,
amerre elmegyek, nyájas fák bókolnak,
s mint vidám útitárs vonul fejem fölött
veres karikája a mámoros holdnak.*

(Nyugat, 1932. 17. szám)

NYUGAT	
SZERKESZTİK:	
BABITS MIHÁLY ES GELLÉRT OSZKÁR	
FŐMUNKATÁRSÁK:	
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ	MÓRICZ ZSIGMOND
SCHÖPFLIN ALADÁR	
XXVI. évfolyam 4. sz.	1932. február 16
	OLDAL
MÓRICZ ZSIGMOND: Aty Endre aszja	207
ERDELYI JÓZSEF: Terka — Hold — Nem jó — Almomban — Bodlika (Versek)	213
TURÓK SOPHIE: Hinta (tanácsadó úr (Regény, IV.)	215
KODOLÁNYI JÁNOS: Téli (Elbeszélés)	228
FENYŐ LÁSZLÓ: Újvárlói (Verse)	238
FIGYELŐ:	
BABITS MIHÁLY: Könyvtől könyvre (Új népszerűség — Ostor és Kriszta — Regények — Szépek az Úrnak... (nyomtatás)	239
GYERGÁY ALBERT: Móricz Zsigmond: Rokonok	243
HIEVESI ANDRÁS: Móricz Zsigmond: Rokonok	246
BARDOS ÁRTÓR: A krikna a setepadon (Sárp Erdőfő)	248
ILLYÉS GYULA: Zalk Zoltán: Új asztalomban	252
F. BERINKEY IRMA: Móra Ferenc: Az aranykoporsó	253
GRÓ LAJOS: Stefan Zweig: Marie Antoinette	253
SCHÖPFLIN ALADÁR: Színházi bemutatók (A kaméliás hölgy — Az ügyvéd — Rendkívüli kiadás — Estától hajnalig)	256
FARKAS ZOLTÁN: Képművészeti szemle	260
BRAUN ROBERT: A mai Amerika	261

<p>Előfizetési árak: negyedévre 10 Ft az évi 36 Ft, 100 oldal egyről kiadás: 12.50 Ft</p>		<p>Egyes számok ára: 3 pengő 12.50 Ft, 60 ltr, 30 oldal Egyéb kiadás: 2.50 Ft</p>
--	---	--

Lesznai Anna

Életrajz

*Köd alattam, köd felettem,
a legjavát elfeledtem...
Ezernyolcszáznyolevanötben:
rég volt,
hogy világra jöttem.
Születésem óta fáj:
egyszer meghalni muszáj!
Azt, mi közben történt velem,
nem írja meg történelem.
Kanyargós úton baladtam,
kedv fölöttem, kín alattam.*

*Köd mögöttem, köd előttem...
száz batyúból szedelődtem,
szász lány tején nevelődtem,
zsidó vérrrel magyar lettem,
tótok közé keveredtem,
földjükön lebeveredtem...
Sok gyökérből eggyé nőttem,
vád mögöttem, vágy előttem.*

*Sejtlit viselt a szépanyám,
díszmagyart az édesapám,
rokonságom pálinkát mért,
bátyám meghalt a hazáért,
egy pajtásom négyesen járt,
a másokra börtönőr várt.
Furcsa álmuk összeszóttem,
had mögöttem, harc előttem.*

*Felem örül, felem búsul,
tartogatom magam túsul
mindenik vér az én vérem –
el ne áruljam testvérem.
Ezt szeretem, azt megértem,
ezt láztom, azt meg kérem,
ezt csitítom, azt meg szánom...
Sír mögöttem, seb utánam.*

*Felrettenek pihenőben,
viszsanézek elmenőben:
itt is baltam, ott is voltam,
sajátomon vándorsorban.
Szülöttem elszéledtek,
idegen kenyeret szelnek...
Házam forog kacsalábon,
láp alattam, éj utánam.*

*Nincs templomom,
csak – keresztem,
nem találok, mit kerestem,
nem azt kapom, amit kérek,
nem érem el, amit érek.
Azt a csóvát, ki én voltam,
tarlótűzre pazaroltam.
Görbe sorsom mégse bánom,
köd előttem, köd utánam...*

(Nyugat, 1937. 5. szám)